

Dopisi morajo biti frankirani, podpisani in opremljeni s štampiljko dotične organizacije.

Časopis prejemajo le člani strok. organizacij, ki so priključene Strok. komisiji za Slovenijo, in sicer brezplačno.

DELAVEC

STROKOVNI ČASOPIS

— Izhaja 15. v mesecu. —

Uredništvo in uprava:
Ljubljana, pošt. predal 290

Čekovni račun št. 13.562

Telefon interurban št. 3478

Rokopisi se ne vračajo.

Neodvisnost nad vse!

Meščanski pokreti so zadnje čase nekaj oživil in doživeli smo celo nekaj uličnih demonstracij, sicer skromnih po svojem obsegu, toda nekaj gibanja vendarle. Na veliko začudenje — da ne rečemo zaprepasčenju — akcijonašev na obeh straneh, se pa delavstvo ni ogrelo ne za eno, ne za drugo stran, temveč je prisostvovalo akcijam kot tih gledalec, ki se ga zadeva nič ne tiče in, ki očitno čaka ugodnega razvoja, da bodo prišle njegove parole na dnevni red.

To zadržanje delavstva ni bilo morda organizirano od kogarkoli, temveč je izhajalo povsem iz duševnega čustvovanja delavstva samega in njegovega zdravega instinkta. Zato so naše organizacije in njih vodstvo ravnale edino prav, da so razpoloženje delavstva pravilno ocenile in niso k celotni akciji rekly ne belo, ne črno.

Kakor povsod, tako so tudi pri tej stvari izjeme potrdile pravilo. Mala skupinica, ki se rekrutira deloma tudi iz delavcev, se je pokazala tako v Ljubljani, kakor v Celju, tudi na ulici, ter skušala podpreti stališče, ene napram drugi demonstirajoči stranki.

Za našo razpravo je lahko povsem vseeno, kateri struji je hotela ta skupinica pomagati. Važno za nas je in za bodoče čase koristno, da povemo, v čem vidimo uprav fatalno pogreško te skupine.

Nikjer ni rečeno, da bi delavstvo v takih sporih, recimo narodnostnih ali če hočete, plemenskih, ne smelo zavzeti svojega stališča. Nasprotno, delavstvo je ravno tako del naroda in celo najdiscipliniranejši del, kakor so drugi stanovji, pa nima samo pravice, temveč celo dolžnost, da čustvuje s svojim narodom in mu po svoje pomaga, da se uveljavi v plemeniti tekmi z drugimi narodi, tako na kulturnem, gospodarskem, kakor na političnem polju. In, če bi bil ta narod napaden in ogrožen od kate-regakoli sosedu, ima delavstvo vse storiti, da se napadeni narod ubrani, bodisi politične ali gospodarske nadvlade imperijalističnega sosedu.

Toda naj že delavstvo stori kakoli in zavzame kakršnokoli stališče, pogoj je vedno, da ga zavzame kot celota, po lastni volji in z lastnimi emblemi. Ono ne more in ne sme služiti drugim skupinam, kot njihova pripraga.

Ali naj posnemamo obnašanje kakega orokavičenega komija, ki si šteje v čast, da sme zahajati v isto kavarno, kakor njegov gospodar, igrati tenis na istem prostoru, ali biti celo član istega nogometnega kluba, kakor njegov šef?

Ljudje iz omenjene skupinice se bodo izgovarjali, da so se vmešavali v akcije zato, da jim tekom razvoja dajo svoj značaj in svoje obiležje. Pri tem pa pozabljajo, da so v svoji gorečnosti odredili, da so se kitili delavci s tujimi emblemi in klicali po ulicah nam povsem tuje, da našemu duhu, povsem nasprotne parole. Zato se je obrnila stvar — po geslu »Človek obrača — bog obrne« — baš v nasprotno smer in mesto, da so celotni akciji dali oni svoje obiležje so le tujega prevzeli. Hvala za tak uspeh! Na zadnje pa, ko je zamorec svojo dolžnost opravil so ga pa vrgli iz spreveda, kar ta skupina (SLG) v svojem letaku sama priznava. V tem letaku pravijo:

»Zgodilo se je celo, da se je s pomočjo policije metalo pristaše Slovenskega ljudskega gibanja SLG iz spreveda za pokojnim Dolinarjem in preprečilo, da bi zastopniki rudarjev iz Trbovelj, Zagorja in Hrastnika, nosili vence v sprevedu.« Kaj ne, kako nehvaležen je ta grozni svet! Prevzeli so od njih trakove, s katerimi so se okitili, kričali parole njihovega gibanja, kolikor so pluča zmogla, v zahvalo so jih pa v trenutku, ko jih niso več rabili, pometal iz spreveda, kakor ogorek iztrošene cigarete. Radovedni smo, kam so rudarji (?) iz Zagorja, Trbovelj in Hrastnika vence, ki jih niso smeli nesti v sprevedu, djali? Najbližja cesta, ki vodi iz Ljubljane v revirje je Zaloška cesta. Mogoče so po nji defilirali z njimi proti revirjem!

Čudimo se ljudem iz te skupine, da jih življenje nič ne nauči. Vso povojno dobo se že trudijo in pehajo, študirajo teze in debatirajo, posedajo po ljubjanskih in mitrovških zaporih, pa ostajajo vedno isti neobgljenčki. Vedno gre življenje mimo njih in preko njih. Oni nič ne vedo, da ima delavski razred svojo ideologijo, ki črpa svoje posebnosti baš iz revirjev, ne vedo, da ima tudi ta razred svojo čast in svoj ponos. Nič ne vedo, da bo možatost tudi v novem družabnem redu čednost in ne slabost. Izgovarjajo se na rudarje iz Zagorja, Trbovelj in Hrastnika, pa ne vedo, da baš ti najbolj obsojajo kaline, ki se obešajo na meščanski frak!

Mi pa ostajamo složni, močni in ponosni! Velike stvari ne zore vsak dan. Toda one zore in ni več daleč čas, ko se bo tudi naše javno življenje izmotalo iz malih in brezdušnih prask, da bo nastopilo veliko prerčenje vsega našega delovnega ljudstva!

Obrov.

Tome:

Zemlja rodi v izobilju za vse ...

Zakaj umirati od glada in čemu brezposelnost. Zakaj 80 in 60 urno tedensko garanje in trpeti vsestransko pomanjkanje namesto 40 urnika in vso dostojnost in neko pravico do človeškega življenja. Zakaj podpirati imperijalistična stremjenja, vojne in čemu loviti lavorike po zmagah in premaganjih namesto ustvarjanje socializma, ki je edini spasilni človeštva ...

Delavstvo brez razlike — poglobi se v delu za socializem!

Kljub mnogoletnemu posvetovanju o izvedbi 40 urnega delovnega tedna to vprašanje še vedno ni rešeno za podjetnike. Mednarodni urad dela je — in to se mu mora priznati — zbral

ogromni material in ga predelal v pregledna poročila, katera dajo jasen pregled vseh industrijcev. Med tem je 40 urnik v nekaterih državah že upe-ljan. Da navedemo najpoglavnejše države: v Sovjetski Rusiji, v Združenih državah severne Amerike, v Franciji itd.

V USA in drugih ameriških državah in tudi v Avstraliji se pečajo sedaj že z uvedbo 36 in celo 32 urnega delovnega tedna. Skrajšanje delovnega časa je postal nujen problem in se ga mora izvesti mednarodno. Ta zah-teva in to spoznanje pa ne prevla-

duje le v delavstvu vseh držav, ampak tudi

vlade mnogih držav so prišle do tega spoznanja.

Kdor pridno raziskuje vzroke, ki spreminjajo stališča vlad, bo kaj kmalu ugotovil, da niso zato merodajni humanitarni vzroki ampak okolščine, dejstva, da je prišlo delavstvo v mnogih državah organizatorično in politično kod razred do — veljave. Zastopniki vlad bi imeli v Ženevi in drugod vse drugačne direktive in bi tudi vse drugače sodelovali, če bi imel delovni razred v njihovih državah pravico sodelovanja in seveda tudi soodločevanja. Popolnoma nasprotno pa je stališče takih vladnih zastopnikov in tistih držav, kjer je delavski razred strokovno neorganiziran in zato tudi brez političnega vpliva. Zastopniki takih držav so in bodo še v naprej zastopali interese podjetnikov v Ženevi in doma. Zato bo mednarodna organizacija dela le tedaj služila napredku in tembolj, čim močnejše bodo organizacije delavskega razreda v tistih državah, ki so članice mednarodnega urada dela. To spoznanje pa mora prodreti v vseh državah in v slehernega delavca in nameščenca. To pa zato, ker je delovanje mednarodnega urada dela tako, kakoršno je delavstvo ...

Dolg delovni čas s pomočjo delavstva samega.

Kljub veliki brezposelnosti imamo podjetja, ki delajo neomejeno — noč in dan ter z enim in istim osebom. Baš sedaj so nadure zopet v modi. — Najostudnejše pri tem pa je dejstvo, da delavstvo — zaposleno in nezaposleno — podjetnikom tega ne preprečuje, ampak ga deloma celo podpira. Naj navedemo par primerov: V pekarnah je nočno delo omejeno na 3. uro zjutraj in se vsak delodajalec, ki se te ure ne drži in prične preje z delom, kaznuje po zakonu od 50 do 3000 Din. Ni pa pomočnikov, ki bi to priložnost izkoristili in pomagali izvajati omejitev nočnega dela in s tem ukini-ti tudi neplačano nadurno delo, ter dali možnost zaposlitve tudi brezposelnim pekovskim delavcem.

Mesarski delavec dela tudi ponoči in podnevu in to po 14 do 20 ur v enem dnevu in brez 50 odst. nadurnega poviška — vendar pa je sedaj mesarsko delavstvo v Ljubljani v mezdnem gibanju in se bori za odpravo tega neomejenega izkoriščevanja.

Na Bledu so pekovski delavci, ki so storili v 3 letih okoli 3000 nadur in ima posameznik pravico te nadure izterjati, ki znosijo okoli Din 15.000. To se dogaja v pekarni Jurij Ravnika, pekovskega mojstra, ki je ... ki misli, da ... svoje pekovske sužnje izkorisčevati po mili volji in da za njega ne velja omejitev nočnega dela. To je par primerov, pri katerih pa je obžalovati tudi čut delavske solidarnosti, ko si sami poslabšujejo tisto malo, kar jim nudi zakon o zaščiti delavcev. — Kljub velikanski brezposelnosti gredo delavci in delajo tedensko po 100 in več ur. Tak delovni čas prekorači normalnega za dvakrat in več. Ali je to res nujno potrebno? Ne! Na zemlji živi 2000 milijonov ljudi, ki pa na našem planetu niso enakomerno razdeljeni. Na nekaterih krajih se ljudje drenjajo, na drugem pa so zopet tako redko posejani, da izgleda liki — gotoli. — Gosto naseljena je Evropa, Vzhodna Azija (Kitajska in Japonska) Indija in zapadni obmorski kraji Združenih držav severne Amerike. Tu lahko govorimo prepogosto naseljenemu ljudstvu. Najbolj gosta naseljenost je

v industrijskih okrajih izuzemši Kitajske in Japonske. Poleg teh držav in zemeljskih predelov, kjer je ljudstvo gosto naseljeno, pa so še ogromne zemeljske ploskve, ki so pa zelo redko naseljene. Mi sicer ne bomo vso zemeljsko oblo preiskali in dokazovali, kje so redko naseljeni kraji, ampak hočemo povdariti, da je še več kod dovolj prostora na zemlji in za vse ljudi.

Redko naseljena in za človeštvo naslednjega stoletja bo južna Amerika kot izvrsten naseljeniški kraj. Vzemimo le eno teh dežel za primer: Argentinijo. Njena površina in to samo plodovitne zemlje je večja od Nemčije, Anglije, Francije, Italije, Belgije, Holandske, Avstrije, Danske in Švice. Ta dežela lahko brez nadaljnega preskrbi 50 milijonov ljudi s hrano; obleko in drugim, dočim pa ima sedaj le 12 milijonov prebivalcev. Kar smo rekli tu o Argentiniji, velja tudi za ostale južno ameriške države, predvsem: Brazilija, Peru, Bolivija itd.

Še vse drugače pa je v Avstraliji. Ta gigantski del zemlje ima le 6 milijonov prebivalcev in bi jih z lahkoto preživel 200 milijonov. Tudi podnebje je zelo enako evropskemu. Plodovitost zemlje je brezdvomna. — Poleg južne Amerike ima Avstralija največ možnosti postati najpomembnejše središče bodoče človeške zgodovine. Na 7.7 milijonov kv. kilometrov zemlje, katero upravlja država sama, je 110 milijonov ovc, dočim je le 6.6 milijonov prebivalcev. Brezdvomno je torej, da bi najmanje toliko ljudi imelo dobro eksistenco, kolikor je sedaj ovac, ki so glavno avstralsko izvozno sredstvo.

Redko naseljena je tudi Nova Zelandija z 1.345.000 prebivalci, ki je po obsegu večja od Velike Britanije, katera ima v Angliji 46 milijonov prebivalcev. Nova Zelandija je najplodovitejši kraj in bi tam lahko živelo najmanj 50 milijonov ljudi in to mnogo boljše, kakor v katerikoli evropski državi.

Kanada je ogromna dežela z 9.570.000 kv. kilometrov in 10.4 milijone prebivalci. Na kv. kilometer pride torej 1 prebivalec, dočim v Nemčiji 140, v Belgiji pa celo 380. Če bi v Kanadi živelo 100 milijonov ljudi, bi jih prišlo kmaj 10 na kv. kilometer. Torej so tudi tu široki prostori, ki so za napolniti po mnogo večjem prebivalstvu in ko je zagotovljen mnogo bolj dovoljen človeški življenjski obstoj kakor pa v nekaterih sedanjih prenapoljenih državah.

Še veliko je takih prekomorskih dežel, ki so za preiskati in kjer bi se našlo še mnogo prostora za človeštvo, vendar nam te preiskave ni niti treba, če vzamemo v obzir veledržave kakor Sovjetsko Rusijo in Združene države, ki so tudi redko naseljene. V Združenih državah pride 63 oseb na kv. kilometer, v Rusiji pa samo 13, ako računamo, da ima Rusija 160 milijonov prebivalcev.

Kako velikanski razloček napram Belgiji, kjer odpade 380 ljudi na kv. kilometer.

Jugoslavija ima na svojih 247.000 kv. kilometrov 14.512.000 prebivalcev. Vso mizerijo, ki vlada pri nas, bi se dalo namah odpraviti, če bi se socialni zakoni dobesedno izvajali.

Naseljenost ljudi na kv. kilometer v Evropi je 44, v Aziji 28, v Ameriki 6, v Afriki 5, v Avstraliji 1.

Izgraditev in razvoj zaostalih dežel sta dandanes mogoča le na osnovi resničnega napredka. Prejšnje kolonizacije so zahtevale za svoji razvoj

ogromno dela, zvezanega, z velikan-skimi žrtvami in nedogledno dolgim časom. Danes je to v 90 odst. premo-steno z gradnjo naravne in pridobit-vene sile ter prometnega omrežja. — Zračni promet nam je pomagal pre-skočiti desetletja... In, sedaj se nu-dijo čisto drugačne možnosti pri po-seljavanju zaostalih pokrajin in kar je najvažnejše: na razpolago je in to ta-koj, omrežje svetovnega prometa. — Premagati je le še bojazen starih in-dustrijskih držav. Visoko razvite in-dustrijske države imajo bojazen izgu-biti svoj odjemalski trg, če bi poma-gale prekomorskim državam pri indu-strijalizaciji. Ta bojazen pa je odveč, če se ozremo nazaj na industrijske iz-delke, ki se izdelujejo na svetu. Skozi industrijalizacijo dobi prebivalstvo dotične dežele mnogo boljše kupno moč itd. Za Evropo ne obstoji nikake večje nevarnosti, da bi bila potisnena nazaj, če se ne bo sama vsled beda-

steža oboroževanja in izvala vojne drugim in sami sebi, ter izločila nove dežele in jih prisilila, da se osvobode in postanejo neodvisne...

Z vsem, kar smo v predstoječem napisali, smo imeli namen povedati in dokazati: da ima mati-zemlja za vse svoje človeške otroke še dovolj pro-stora. Da, na mizi-narave je še dovolj prostora za mnogo milijonov ljudi in ki se morajo še le roditi. Zemlja še ni preobljudena, le ljudstvo na njej ni pravilno razdeljeno. Obnovitev nase-ljevanja bo za bodočnost največji pro-blem, vendar pa do tega preseljeva-nja iz gosto na redko naselje ne more priti, če ostanejo z vsemo-gočnimi ši-kanami zaprte meje za ljudi; denar in blago...

In čemu je torej vse to? Čemu brezposelnost in glad? Čemu vojne in moritve — ko pa je svet še tako velik in ko ponuja vsemu človeštvu dovolj bogato pogrnjeno mizo...

Sodrug Luka Pavičević

OB ŠTIRIDESETLETNICI NJEGOVEGA DELOVANJA V DELAVSKEM GIBANJU

Naše delavstvo zre s spoštova-njem in ponosom v zgodovino de-lavskega gibanja v Srbiji in v seda-nji Jugoslaviji. Požrtvovalne in tež-ke borbe delavskega razreda od po-četka pa do danes značijo herojsko dobo v socialističnem gibanju. V teh bojih sodeluje naš vrli predsednik Ursa, sodrug Luka Pavičević, že štirideset let.

V nedeljo, dne 20. junija so pro-slavili sodrugi v Beogradu ta jubilej s posebno prireditvijo, ki naj doka-zuje priznanje delavstva in izraz spoštovanja jeklenemu in odločne-mu značaju s. Pavičeviću.

Sodrug Luka je rojen 12. marca 1876 v Sjenici v bivšem novopazar-skem Sandžaku. Otroška leta je pre-živel še pod turško oblastjo. Kmalu

ga je pa pognalo svobodoljubje v Beograd, kjer je vstopil v tvornico ter se izučil pleskarstva, postal po-mochnik in delal od jutra do večera ob slabi plači.

Tedaj so se pojavile v Srbiji knji-žice Vare Pelagića. Te je kupoval in čital. In ko so bile ustanovljene pr-ve organizacije razrednega delav-skega gibanja, se je v njih pojavil naš mladi s. Luka. Delal je v njih, organiziral in sodeloval v delavskih bojih.

Leta 1895. so ustanovili sodrugi v Srbiji namesto obrtne zveze čisto razredno »Delavsko društvo«; gla-silo društva so prekrstili v »Social-demokrata«. V tem društvu je s. Lu-ka sodeloval s ss. Ž. Balugdžićem, V. Pelagićem, J. Škerlićem, D. Lap-čevićem, M. popovićem, Lj. Savi-ćem in mnogimi drugimi. In ko se je pozneje to društvo pretvorilo v »Glavno delavsko zvezo« in list »So-cialdemokrat« v »Radničke Novine« je bil s. Pavičević že v prvih vrstah zgrajenih organizatorjev in agita-torjev.

Svoboda delavskega gibanja v Srbiji je nastopila šele po padcu Obrenovićev.

Od tedaj vidimo s. Pavičevića na čelu Glavne delavske zveze in v važnih strankarskopoličnih funkci-jah. Povsod je bil agilen in usmerja-joč politiko delavskega razreda.

Udeležil se je vojen, ki jih je imela Srbija. Med svetovno vojno je bil beograjski občinski odbornik ter je zlasti ob avstrijski okupaciji mno-go storil, da je obvaroval delavce pred najhujšimi udarci.

Po svetovni vojni se je delokrog sodruga Pavičevića razširil na Ju-goslavijo ter zlasti aktivno sodeluje v delavskem strokovnem gibanju, manjka pa tudi ne nikjer, kjer je treba graditi organizacije in druge delavske ustanove. Socialna zako-nodaja in delavsko varstvo sta od nekdanji bili njegovi zahtevi. Tudi le-ta 1910. v Srbiji sklenjeno socialno zavarovanje, ki se pa zaradi vojen ni izvajalo, je bilo delo srbskih so-drugov, med katerimi je odlično so-deloval s. Luka.

S. Luka Pavičević je delavec, marljivi delavec, ki se je pobrigal za svojo izobrazbo in postal prvobo-ritelj v delavskem razrednem boju. S samoizobrazbo si je pridobil vrli-ne, značaj, odločnost in obenem previdnost, ki so potrebne v delav-skem gibanju. Opravičeno je torej rekel svojim prijateljem na proslavi, da je izšel od delavca, bil delavec in služil delavskemu razredu z vso svojo dušo. Storite tudi Vi tako in zmaga ne bo daleč!

S. Pavičevića pozdravljamo ob tej priliki najsoodružnejše z željo, da še dolgo dela z nami in se prepriča sam da hočemo biti in ostati tudi mi taki odločni borci delavskega raz-reda!

II. KONGRES SPLOŠNE DELAV-SKE STROKOVNE ZVEZE

Na podlagi sklepa seje centralne-ga upravnega odbora z dne 11. julija 1937, se sklicuje

II. redni kongres,

ki se vrši dne 5. in 6. septembra 1937 ob pol 10. uri dopoldne v Ljubljani, z dnevnim redom:

- Otvoritev kongresa, konstitui-ranje in pozdravi gostov.
  - Poslovno poročilo o zvezinem delu:
    - tajniško,
    - blagajniško,
    - nadzorstva.
  - Akcija in taktika.
  - Volitev centr. upr. odbora, nadzorstva in razsodišča.
  - Gospodarstvo in položaj de-lavstva.
  - Starostno zavarovanje.
  - Tolmačenje pravil in pravilni-ka zveze.
  - Predlog in slučajnosti.
- Podrobna navodila glede delega-cije i. t. d., bodo dobile podružnice pismeno.

Draginja rapidno narašča . . ?

Cene življenjskim potrebščinam so v letošnjem letu silno porasle. — Splošno naraščajoča draginja je po-sledica akcije, da se kmečkim pro-duktom določi cena, ki bo vsaj pri-bližno taka, da bosta znoj in trud na-šega kmeta plačana. Ta val draginje seveda se bo prevalil na ramena kon-zumentov-delavcev in nameščencev. Iz vseh krajev našega področja dobi-vamo stalno dopise, v katerih je iz-

ražena želja, da objavimo primerjavo cen najnujnejših življenjskih potreb-ščin za delavca in delavsko družino. Iz tega je jasno razvidno, da je dra-ginja občutno porasla povsod.

Da zadostimo tem željam delav-stva, objavljamo danes minimalni stroškovnik za življenjske potreb-ščine, katerega je izdelala Delavska zbornica v Ljubljani. Upamo, da bo Delavska zbornica kakor že svojčas,

vodila indeks cen življenjskih potreb-ščin in ga tudi vedno objavljala, tako da bomo imeli vedno točne podatke.

Vsi čitalci naj pa primerjajo v ta-beli navedene cene, s cenami v svojih krajih in če iste ne bi soglašale, naj nam to sporočijo. Iz objavljene tabele je razvidno, da so cene v času od 1. junija 1935 do 1. junija 1937 porastle za 23.898 odst., cena kurjavi in raz-svetljava pa za 5.204 odst.

Minimalne mesečni strošek za življenske potrebščine

a) za odraslega delavca, b) za 4 članske delavske družine

Tek. št.	Življenske potrebščine	Enota	Potrošnja na mesec	Skupni stroški na mesec												Enote kalorij	Na mesec skupaj kalorij za odraslega delavca																																																																																																			
				Tržna cena za enoto			Za odraslega moškega delavca			Za delavsko družino (3 konzumne edinice)			Enote kalorij																																																																																																							
				1. junija			1. junija			1. junija			1. junija																																																																																																							
				1935	1936	1937	1935	1936	1937	1935	1936	1937	1935	1936	1937																																																																																																					
				Din																																																																																																																
1.	Pšenična moka krušna št. 2	1 kg	8 kg	2.75	2.75	3.50	22.—	22.—	28.—	66.—	66.—	84.—	100 g	330	kal.	26.400																																																																																																				
2.	Koruzni zдроб	1 "	2 "	3.50	3.50	3.50	7.—	7.—	7.—	21.—	21.—	21.—	100 g	320	"	6.400																																																																																																				
3.	Testenine	1 "	1 "	6.—	6.—	8.—	6.—	6.—	8.—	18.—	18.—	24.—	100 g	335	"	3.350																																																																																																				
4.	Krompir	1 "	10 "	1.—	1.—	1.25	10.—	6.—	12.50	30.—	30.—	37.50	100 g	90	"	9.000																																																																																																				
5.	Fižol	1 "	2 "	3.—	3.—	4.—	6.—	6.—	8.—	18.—	18.—	24.—	100 g	245	"	4.900																																																																																																				
6.	Riž	1 "	1 "	6.50	7.—	8.—	6.50	7.—	8.—	19.50	21.—	24.—	100 g	343	"	3.430																																																																																																				
7.	Sladkor, kristal	1 "	1 "	14.—	14.—	14.—	14.—	14.—	14.—	42.—	42.—	42.—	100 g	400	"	4.000																																																																																																				
8.	Goveje meso	1 "	3 "	8.—	8.—	12.—	24.—	24.—	36.—	72.—	72.—	108.—	100 g	145	"	4.350																																																																																																				
9.	Svinjsko meso	1 "	1 "	10.—	14.—	16.—	10.—	14.—	16.—	30.—	42.—	48.—	100 g	254	"	2.540																																																																																																				
10.	Svinjska mast	1 "	1 "	16.—	16.—	20.—	16.—	16.—	20.—	48.—	48.—	60.—	100 g	930	"	9.300																																																																																																				
11.	Mleko	1 lt	10 lt	2.—	2.—	2.—	20.—	20.—	20.—	60.—	60.—	60.—	100 g	65	"	6.500																																																																																																				
12.	Olje	1 lt	0.5 lt	12.—	13.—	14.—	6.—	6.50	7.—	18.—	19.50	21.—	100 g	930	"	4.650																																																																																																				
13.	Maslo, surovo	1 kg	0.25 kg	20.—	22.—	24.—	5.—	5.50	6.—	15.—	16.50	18.—	100 g	765	"	1.912																																																																																																				
14.	Jajca	1 kom.	15 kom.	0.50	0.60	0.75	7.50	9.—	11.25	22.50	27.—	33.75	1 kom.	72	"	1.080																																																																																																				
15.	Sadje	1 kg	2 kg	6.—	6.—	6.—	12.—	12.—	12.—	36.—	36.—	36.—	100 g	55	"	1.100																																																																																																				
16.	Kava, žgana	1 "	0.2 kg	42.—	52.—	64.—	8.40	10.40	13.80	25.20	31.20	41.40	100 g	6	"	12																																																																																																				
17.	Kava, žitna	1 "	0.5 "	13.—	13.—	14.—	6.50	6.50	7.—	19.50	19.50	21.—	100 g	300	"	1.500																																																																																																				
18.	Sol, morska	1 "	0.3 "	2.75	2.75	3.—	0.82	0.82	0.90	2.46	2.46	2.70				—																																																																																																				
19.	Razno						12.—	12.—	12.—	36.—	36.—	36.—				—																																																																																																				
Skupaj hrana							199.72	208.72	247.45	599.16	626.16	742.35	Meseč. kalorij		90.424																																																																																																					
																dnevno kalorij		3.014																																																																																																		
II. Oblečila																																																																																																																				
1.	Morska sukinja	1 kom.	1/72	600.—	600.—	600.—	8.33	8.33	8.33																																																																																																											
2.	Moška obleka	1 garn.	1/72	550.—	550.—	550.—	45.83	45.83	45.83																																																																																																											
3.	4 moške srajce	1 kom.	1/12	36.—	36.—	36.—	12.—	12.—	12.—																																																																																																											
4.	4 moške spodnje hlače	1 kom.	1/12	24.—	24.—	24.—	8.—	8.—	8.—																																																																																																											
5.	6 p. moških krajev, nogavic	1 par	1/12	8.—	8.—	8.—	4.—	4.—	4.—																																																																																																											
6.	2 para mošk. in žensk. čevljev	1 par	1/12	160.—	160.—	160.—	26.67	26.67	26.67																																																																																																											
7.	Moški klóbuk	1 kom.	1/12	50.—	50.—	50.—	4.17	4.17	4.17																																																																																																											
				109.—	109.—	109.—	109.—	109.—	109.—																																																																																																											
8.	Dodatek k gornjim stroškom za oblečila za ženo		80%							87.20	87.20	87.20																																																																																																								
	za dvoje otrok		80%							87.20	87.20	87.20																																																																																																								
Skupaj oblečila							109.—	109.—	109.—	283.40	283.40	283.40																																																																																																								
III. Stanovanje																																																																																																																				
1.	Stanovanje, soba s kuhinjo			300.—	300.—	300.—	600.—	600.—	600.—																																																																																																											
Skupaj stanovanje							300.—	300.—	300.—	600.—	600.—	600.—																																																																																																								
IV. Kurjava in razsvetljava																																																																																																																				
1.	Premog	1 kg	50 kg	0.42	0.40	0.46	21.—	20.—	26.—	42.—	40.—	52.—																																																																																																								
2.	Bukova drva žagana, sekana	m ³	0.25 m ³	125.—	115.—	115.—	31.25	29.75	29.75	62.50	59.50	59.50																																																																																																								
3.	Elektrika	KW		3.—	5.—	5.—	15.—	15.—	15.—	30.—	30.—	30.—																																																																																																								
Skupaj kurjave in razsvetljava							67.25	64.75	70.75	134.50	129.50	141.50																																																																																																								
<table border="0" style="width:100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width:50%;"></td> <td style="text-align: center;">Skupni stroški za odraslega delavca</td> <td style="width:50%;"></td> <td style="text-align: center;">Skupni stroški za delavsko družino 4 oseb</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">1. junija</td> <td style="text-align: center;">Višji izdatki v % napram letu 1935</td> <td style="text-align: center;">1. junija</td> <td style="text-align: center;">Višji izdatki v % napram letu 1935</td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">1935</td> <td style="text-align: center;">1936</td> <td style="text-align: center;">1937</td> <td style="text-align: center;">1935</td> <td style="text-align: center;">1936</td> <td style="text-align: center;">1937</td> <td style="text-align: center;">1935</td> <td style="text-align: center;">1936</td> <td style="text-align: center;">1937</td> </tr> <tr> <td></td> <td colspan="9" style="text-align: center;">Din</td> </tr> <tr> <td>I. Hrana</td> <td>199.72</td> <td>208.72</td> <td>247.45</td> <td>23.898.—</td> <td>599.16</td> <td>626.16</td> <td>742.35</td> <td>23.898.—</td> <td></td> </tr> <tr> <td>II. Oblečila</td> <td>109.—</td> <td>109.—</td> <td>109.—</td> <td>—</td> <td>283.40</td> <td>283.40</td> <td>283.40</td> <td>—</td> <td></td> </tr> <tr> <td>III. Stanovanje</td> <td>300.—</td> <td>300.—</td> <td>300.—</td> <td>—</td> <td>600.—</td> <td>600.—</td> <td>600.—</td> <td>—</td> <td></td> </tr> <tr> <td>IV. Kurjava in razsvetljava</td> <td>67.25</td> <td>64.25</td> <td>70.75</td> <td>5.204.—</td> <td>134.50</td> <td>129.50</td> <td>141.50</td> <td>5.204.—</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Mesečno</td> <td>675.97</td> <td>683.47</td> <td>727.20</td> <td>—</td> <td>1617.06</td> <td>1639.96</td> <td>1767.25</td> <td>—</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Dodatek 10%</td> <td>67.60</td> <td>68.35</td> <td>72.72</td> <td>—</td> <td>161.71</td> <td>163.97</td> <td>176.73</td> <td>—</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Skupaj mesečno</td> <td>743.57</td> <td>751.82</td> <td>799.92</td> <td>—</td> <td>1778.77</td> <td>1803.93</td> <td>1943.98</td> <td>—</td> <td></td> </tr> </table>																			Skupni stroški za odraslega delavca		Skupni stroški za delavsko družino 4 oseb		1. junija	Višji izdatki v % napram letu 1935	1. junija	Višji izdatki v % napram letu 1935		1935	1936	1937	1935	1936	1937	1935	1936	1937		Din									I. Hrana	199.72	208.72	247.45	23.898.—	599.16	626.16	742.35	23.898.—		II. Oblečila	109.—	109.—	109.—	—	283.40	283.40	283.40	—		III. Stanovanje	300.—	300.—	300.—	—	600.—	600.—	600.—	—		IV. Kurjava in razsvetljava	67.25	64.25	70.75	5.204.—	134.50	129.50	141.50	5.204.—		Mesečno	675.97	683.47	727.20	—	1617.06	1639.96	1767.25	—		Dodatek 10%	67.60	68.35	72.72	—	161.71	163.97	176.73	—		Skupaj mesečno	743.57	751.82	799.92	—	1778.77	1803.93	1943.98	—	
	Skupni stroški za odraslega delavca		Skupni stroški za delavsko družino 4 oseb																																																																																																																	
	1. junija	Višji izdatki v % napram letu 1935	1. junija	Višji izdatki v % napram letu 1935																																																																																																																
	1935	1936	1937	1935	1936	1937	1935	1936	1937																																																																																																											
	Din																																																																																																																			
I. Hrana	199.72	208.72	247.45	23.898.—	599.16	626.16	742.35	23.898.—																																																																																																												
II. Oblečila	109.—	109.—	109.—	—	283.40	283.40	283.40	—																																																																																																												
III. Stanovanje	300.—	300.—	300.—	—	600.—	600.—	600.—	—																																																																																																												
IV. Kurjava in razsvetljava	67.25	64.25	70.75	5.204.—	134.50	129.50	141.50	5.204.—																																																																																																												
Mesečno	675.97	683.47	727.20	—	1617.06	1639.96	1767.25	—																																																																																																												
Dodatek 10%	67.60	68.35	72.72	—	161.71	163.97	176.73	—																																																																																																												
Skupaj mesečno	743.57	751.82	799.92	—	1778.77	1803.93	1943.98	—																																																																																																												

Pripomba: Za delavsko družino je iz-datek za hrano računani s 3 konzumnimi edinicami, izdatek za stanovanje, kurjavo in

razsvetljava pa z 2 konzumnimi edinicami. Porast ali znižanje skupnih izdatkov je iz-računati v odstotkih napram izdatku prej-

šnjega meseca.

STROKOVNI VESTNIK

LESNI DELAVCI

LESNO DELAVSTVO V LJUBLJANI PRED MEZDNIM GIBANJEM

Podružnica Zveze lesnih delavcev Jugoslavije je podnela podjetnikom zahtevo za povišanje plač. Zborovanje, ki se je vršilo dne 1. julija po delu, v veliki dvorani Delavske zbornice, je pokazalo, kako je veliko razpoloženje za mezdno gibanje. Saj se že dolgo časa ni odzvalo lesno delavstvo v Ljubljani v tako častnem številu klicu organizacije.

Sodrug Bricelj je obrazložil kako se izvaja kolektivna pogodba po delavnicah, na eni strani jo izrabljajo poslodavci, ki jo v celoti ne izvajajo na drugi strani pa je krivda delavstva, ki ne stoji budno na straži za izvajanje pravice. Nanizal je težki položaj lesnega delavstva, ki ni tako plačano, kot bi moralo biti. Draginja je zadnji čas zelo narasla, prav posebno so se cene dvignile na življenjskih potrebščinah. Gotovo je, da lesno delavstvo nima 50% one plače, kot se jo navaja za najnujnejše potrebe, za preživljanje delavca samca, kot družine. Samo po sebi razumljivo je, da delavstvo ne more biti tiho, saj je že itak bilo predolgo in so na njegov račun poslodavci vodili konkurenčno borbo na tržišču lesnih izdelkov.

Samo je bilo treba pogledati razstavo na ljubljanskem velesijmu, tu so bile cene tako različne na izdelanem pohištju, da skoraj človek ni mogel verjeti. Vprašamo se le, kako je to mogoče? Vsi, ki so imeli razstavljeno blago so tarnali, da je hudo, in da je treba delavca drago plačati, da se dela v zgubo i. t. d. Mi se temu tarnanju prav nič ne čudimo, to je prišlo mojstrom kar v navado, vsi od zgube postajajo kar po vrsti bogati gospodje. Kaj pa ima delavstvo? Cesto odprto in palco v roko?

Zbrano delavstvo je po zaslišanju referata s. Bricelja sklenilo postaviti zahtevo za povišanje mezd za 15% na dosedanje po kolektivni pogodbi zajamčene meзде. Nadalje, da se skupno z delodajalsko organizacijo prepreči izdelovanje obrtniških izdelkov za privatne stranke v zavodih in kaznilnicah, predvsem v kaznilnici v Mariboru in Ljubljani. Da se dosedanja kolektivna pogodba izpopolni in izboljša ter razširi na celo dravsko banovino za vso mizarstvo stroko.

S. Stanko je podkrepil zborovanje z lepimi izjavami visokih gospodov, ki so na vseh zborovanjih ugotovili, da je treba delavcu dosedanje meзде zvišati. Primerjal je državnega uslužbenca, ki ima na stara leta vsaj skromno pokojnino, dočim lesni delavec nima nič. Povdarjal je, da je zahteva po izboljšanju dosedanjih mezd popolnoma upravičena, in je treba da gre delavstvo v borbo. Le potom skupne sile in v slogi je to izboljšanje mogoče, treba je biti ponosen ko stopa delavec v borbo, in ki sledi svojim prednikom, ki so se potom organizacije borili pred štiridesetimi leti. Vse lesno delavstvo je treba privedi v organizacijo, ker le potom nje je tudi uspeh.

Zborovalci so pazno sledili referentom in jih nagradili z velikim navdušenjem. Nato je nad vse agilni predsednik s. Gregorič pozval vse navzoče, da grede vsi na delo za doseg naših stavljenih zahtev ter zaključil lepo uspelo zborovanje.

ŠT. VID NAD LJUBLJANO

Tudi mizarški pomočniki v Št. Vidu so v borbi za kolektivno pogodbo trdno na braniku, čeravno jim hočejo poslodavci s pomočjo (zelenih) zlomiti borbo organiziranega delavstva. Že dolgo so tekmovali med seboj kdo bo prvi odpovedal kolektivno pogodbo, le nekaj jih je, ki niso smatrali za potrebno odpovedati kolektivno pogodbo, ter so zadovoljni s to, ki je bila lani sklenjena.

Delavstvo ni držalo rok križem, takoj je postavilo potom spomenice zahtevo za novo kolektivno pogodbo. Mojštri niso smatrali za potrebno, da bi vsaj odgovorili organizacijam, ter je bilo primorano, da se poslužijo nove uredbe in zaprosi oblast, da privede obe stranki do razgovorov. Sreški načelnik je sklical razpravo za 25. junija v občinski dom ter je pozval vse gg. mojstre in udruženje. Odziv je bil jako malenkosten od strani gg. mojstrov in jim je moral g. sreški načelnik držati moralno pridigo. Udruženje ni niti smatralo za potrebno, da bi se odzvali vsaj člani odbora. Izjavili so, da nimajo mandata za razgovore ter da so neprimerni v t. d. Prišlo je le nekaj malih obrtnikov in še ti so pokazali tako nedisciplino kot šolska deca brez učitelja. Tudi g. sreški načelnik je bil sam zlo razočaran radi takega nerada, ter je izjavil, da bo izvajal konsekvence napram njim. Na vprašanje, zakaj so kolektivno pogodbo odpovedali, niso mogli gg. mojstri navesti nobenega vzroka, ki bi bil tehten za odpoved, lovili so sapo kot utopljenec v potoku?

Delavstvo je lansko leto pokazalo, da je složno in hoče to tudi letos pokazati. Nima nobenega strahu kljub vsem grožnjam z odpusti in raznimi podtikanjmi ne bo klonilo! Trdno je uverjeno, da je upravičeno boriti se za večji košček kruha. Delavstvo si bo znalo že najti pravo pot, ako ne bodo gg. mojstri uvaževali njihovih zahtev. Sentvidski mizarški pomočniki, kvišku glave in ponosno naprej!

LESNO DELAVSTVO NA KRAŠKI MEJI

je imelo konferenco dne 4. julija na Rakeku, na kateri je razpravljalo o težkem položaju. Morda ni ničče tako odvisen izmed vseh krajev od lesne trgovine kot le ta del države.

Razpravljalo se je, kako naj bi se skušalo napraviti kolektivno pogodbo za celi srez logaški. Sklenilo se je, da se to delo nadaljuje in pritegne vse delavstvo v to akcijo. Zastopane so bile podružnice iz vseh krajev in so posamezni delegati podali svoja mnenja. Vsi pa so bili mnenja, da se to napravi čimprej, ker so zelo velike difference pri posameznih podjetjih na mezdah, katere je treba izenačiti navzgor, predvsem za žensko delavstvo in mladoletne delavce.

Vršila se bo še ponovno širša konferenca, na katero se bo pritegnilo tudi Delavske zbornice in pa podjetnike, v svrhu izmenjave predloženih predlogov, kar bomo še poročali.

NEKAJ ČASA SE PAČ NISMO OGLASILI

lesni delavci iz Duplice, kot da je vse življenje zamrlo. Že dalj časa smo pač vsak po svoje skušali razmere v naši tovarni izboljšati. Zadnji čas pa so počeli taki nedostatki, da ne moremo več prenašati tega zla. Nerodno izplačevanje mezd je že večkrat povzročilo nezadovoljstvo na strani delavstva. Že itak beraške meзде, ki jih tu prejemo, se nam zadržujejo po več tednov? Vedno se najde kak izgovor od strani podjetja, seveda zelo tolažilni na svoje poblevne ovčice.

Zadnji čas pa so razmere nevdružne, tako radi izplačila kakor tudi radi nepravilnega prijavljanja delavstva pri OUZD. Vsa posredovanja obratnih zaupnikov so bob v steno, ves trud zaman. Vse to je privedlo delavstvo obeh organizacij, da se skupno posvetuje, da temu početju napravi konec.

Dne 24. junija se je delavstvo zbralo na skupnem sestanku v rekordnem številu. — Obratni zaupniki so poročali o izvršenih intervencijah, in o ukrepih in zahtevah, ki sta jih oba odbora in zaupniki, na skupni seji, sklenila predlagati delavstvu, ter jih nato potom svojih central podnesti upravi podjetja.

Na zborovanju sta poročala tudi o položaju lesnega delavstva in naraščajoči draginji oba centralna tajnika iz Ljubljane. Za Zvezo lesnih delavcev Jugoslavije s. Bricelj za Jugoslovansko strokovno zvezo pa Lombardo.

Delavstvo je dalo povdarka, da je skrajni čas, pokreniti akcijo, da se razmere in šikane v podjetju odpravijo. Delavstvo je sprejelo spomenico, ki so jo napravile krajevne organizacije in obratni zaupniki. — Sklenilo je, da je pripravljeno, se boriti do skrajnih meja, za obrambo svojih pravic ter izvajanje socialne zakonodaje v celoti. — Zborovanje je poteklo mirno in dostojno, vodil ga je predsednik krajevne organizacije ZLDJ s. Kolovič.

Delavstvo je sklenilo, da ne bo več mirno gledalo onih delavcev, ki stoje ob strani in čakajo, da jim organizirano delavstvo pribori boljše delovne pogoje. Po zgledu pridnih čebel bo tudi delavstvo trote iztrebilo, kar je že skrajni čas! V slogi je moč!

Opazovalec.

VSEM ČLANSTVO ZVEZE LESNIH DELAVCEV IN SORODNIH STROK JUGOSLAVIJE V VEDNOST

II. redni kongres ZLDJ je dne 13. junija t. l. sprejel novi pravilnik, v katerem se predvideva vse dajatve. Pravilnik je stopil v veljavo dne 1. julija 1937 in ga lahko dobi vsak član pri svoji podružnici za nabavno ceno Din 1.—, ali pa direktno pri centrali v Ljubljani. Dolžnost vsakega člana je, da pravilnik zveze pozna in se po njem ravna.

Izvršni odbor ZLDJ.

STAVBINCI

VOLITVE DELAVSKIH OBRATNIH ZAUPNIKOV V STAVBENI STROKI

Volitve delavskih obratnih zaupnikov so se izvedle pri naslednjih gradbenih podjetjih v Ljubljani:

Toniess, Zupan, Tomažič, Stavbna družba d. d., Prva slovenska zidarska zadruga, Mozetič, Battelino Vili. Izvoljenih je bilo 26 zaupnikov od 26 namestnikov.

Vsi ti zaupniki so pod zakonsko zaščito, ter jih podjetniki ne morejo preganjati, kot se je to dogajalo dosedaj.

V krajih, kjer še nima gradbeno delavstvo svojih zakonitih zaupnikov, naj se jih izvoli, ker šele to nam daje garancijo, da se bo tudi kolektivna pogodba pri gradbenih podjetjih izvajala.

Rezultat volitev obratnih zaupnikov na Univerzitetni knjižnici in Ljubljani za podjetje Matko Curk, ki so se vršile dne 7. julija t. l., je naslednji:

Vseh delavcev zaposlenih na zgradbi	71
oddanih glasov za SGRJ	37
oddanih glasov za ZZZ (zeleni)	25
neveljavna	2

pet delavcev se ni volitev udeležilo. Zeleni so se trudili zadnjih 14 dni, da bi delavstvo pregovorili, da je njihova organizacija edino zveličavna, in da SGRJ ni prava organizacija, katera bi zastopala delavstvo, zato ker je rdeča. Organizacija SGRJ je pa v kljub temu šla v borbo, in je šele zadnji dan z letakom pozvala delavstvo na volitve. Organizirano delavstvo se je zavedalo, kakšen pomen imajo volitve obratnih zaupnikov, zato je tudi dalo glas tisti strokovni organizaciji, katera v resnici zastopa interese gradbenega delavstva.

Podjetje Matko Curk je vse naše zavedne delavce prestemilo na druge stavbe, nekaj pa jih je celo odpustilo. Vkljub vsem tem manevrom pa podjetje ni doseglo zaželjenega uspeha.

Pozivamo vse tiste trpeče gradbene delavce, kateri stoje še izven organizacije, da vstopijo v Zvezo stavbinskih delavcev, brez razlike verskega ali političnega prepričanja,

ker le ta organizacija je resnični pobornik delavstva.

NEKI DELAVEC

ki je bil zaposlen pri gradbenem podjetju »Slograd d. d.« na gradnji ceste Ljubljana—Št. Vid, nas je naprosil za objavo sledečega članka:

»Delavci, sodrugji, kam plovemo?

Delavec, kateri sem že delal pri firmi »Slograd« ter sem ji že dobro znan, zato sem tudi sedaj zaprosil za delo in sem ga tudi dobil. Osupnil sem pa, ko mi je bilo v pisarni rečeno, da moram podpisati za en mesec na poskušajo. Ali kaj sem hotel drugega, podpisal sem in dobil kramp pa lopato, potem pa brzo hajd na roboto.

Delal sem 10 ur ob pol kile črnega kruha in 1 lit. ječmenove kave. Pot je lil z mene, kakor bi me kdo s škafo m vodil in tema se mi je delala pred očmi.

Ko sem si brisal pot s čela, mi je bil že takozvani »polir« za petami in me nahrulil: kaj pa stojite? Delajte pa mirna bosna.

Odgovoril sem mu, da nismo delavci živina, da tudi mi nekaj razumemo in da itak delamo, kolikor moremo, in če bi on moral delati za borih Din 2.75 na uro, ne bi niti četrtrine tega storil, kot jaz. Na to se je gospod polir čutil zelo užaljenega in me je vzlet takoj na muho, kakor ti gospodje običajno postopajo, če se en delavec predrzne nekaj odgovoriti. Takoj dobiš listek, pa hajd v pisarno po obračun, kar se je tudi meni zgodilo. Seveda se jaz tega nisem uplašil, ker vem, da nisem prvi in ne zadnji. Uverjen sem pa popolnoma, da bo tudi temu gospodu polirju enkrat odbila 12. ura, kot je meni pri njemu.

Sodrugji, ki ste bili priča tega mojega dogodka, ne ustrašite se terorja, ki ga nad vami vrše takšni polirji, temveč odgovorite jim s tem, da se oklenete svoje strokovne organizacije in si potom nje priborite, da se bo z delavcem postopalo kot s človekom. Kadar bomo vsi gradbeni delavci organizirani, ne bomo več gradili palače in ceste na poskušajo.

Delavec.

DNE 25. JUNIJA T. L. SE JE VRŠILO ZBOROVANJE

gradbenih delavcev v Gozd-Martuljku. Poročal je s. Lojze Horvat iz Kranja o namenu in cilju delavske razredne strokovne organizacije. Prikazal je v prvi luči delavsko delavskemu razredu — uredbi o min. mezdah, sklepanju kol. pogodb, pomirjevanju in razsodništvu.

Navzočih je bilo 65 gradbenih delavcev, kar je za ta kraj mnogo. Vsi so z zanimanjem sledili izvajanju sodruga Hrovata in ob koncu izrazili željo, da bi se takšni sestanki še bolj pogostoma vršili. Zborovanje je vodil in zaključil s. Jože Kranjc ob 23. uri.

V BEOGRADU SO STROKOVNE ORGANIZACIJE

URSS-ove smeri t. j. onih strok, v katerih je »Jugoras« v zadnjem času sklenil svoje famozne kolektivne pogodbe, povedle akcijo pri mestnem načelstvu, da te pogodbe razveljavijo.

Kakor je že znano, zgubi samo gradbeno delavstvo po tej pogodbi v letošnjem letu nad 750.000 Din in to samo v Beogradu in okoliških krajih.

Razredne strokovne organizacije zahtevajo razpis novih pogajanj za kolektivne pogodbe in sicer za takšne pogodbe, od katerih bo delavstvu življenjski položaj res izboljšan, a ne poslabšan.

Posebno med stavbnim delavstvom je stanje zelo napeto, in če ta akcija ne bo rodila zaželjenega uspeha, ni izključeno, da bo v bližnjem času prišlo do odprte borbe.

OPOZORILO VSEM PODRUŽNICAM SGRJ

Zadnje tedne potuje po Sloveniji bivši tajnik podružnice SGRJ iz Vukovara, Kolarič Kosta, po poklicu trgovski pomočnik. — Opozarjamo vse podružnice, da je imenovani vse pripadajoče podpore že zdavnaj izčrpal ter hoče živeti na račun gradbenega delavstva, oziroma našega saveza v Sloveniji. Pri podružnicah, kjer bi se pojavil, naj se mu odločno pove, da se sredstva zbirajo le za brezposelne, bolne in potujoče člane, kateri iščejo dela, ne pa kateri hočejo izkoriščati strokovne organizacije.

SGRJ podsavez Ljubljana.

RUDARJI

J. Arh:

PRISPEVKI

Smatramo za časovno primerno, da enkrat spregovorimo tudi o prispevkih, ki jih plačujejo člani naših razrednih strokovnih organizacij. Ti prispevki so različni v raznih strokovnih organizacijah in še tu se dele v več razredov. Plačevanje prispevkov je časovno največja materialna žrtev, ki jo mora član doпрinesti za svojo organizacijo. In o tej materialni žrtvi hočemo tu govoriti.

Mislimo, da bi bilo odveč, če bi na tem mestu naštevali vse, zakaj mora vsaka razredna strokovna organizacija od svojih članov zahtevati to žrtev. Vendar treh glavnih stvari ne moremo prezreti, če hočemo pojasniti vzrok potrebe teh žrtev. Prvo kar je, je **osnova organizacije in nje namen**. Osnova vsake razredne strokovne organizacije je, zbira-

ti delavstvo v neko organizacijsko skupnost in njen namen je, v tej skupnosti ščititi socialne in gospodarske interese delavskega razreda. Zato so neobhodno potrebna materialna sredstva in to je denar.

Drugo je potrebna **izobrazba in ideološka opredelitev delavstva**. Danes imamo več različnih strokovnih organizacij z različnimi svetovnimi nazori. Pod besedo »svetovni nazor« je razumeti, gledanje dotične organizacije na gospodarsko - politični razvoj in ustroj človeške družbe. Svetovni nazor članstva razredne strokovne organizacije mora biti **socijalističen**. V tem pravcu se mora članstvo vzgajati, izobraževati in kulturno izpopolnjevati. Zato so pa potrebna sredstva, in to je zopet denar.

In tretje, ki je neobhodno potrebno k prvima dvema, je **razredni boj**. Nasprotniki marksizma sicer trde, da razredni boj dejansko ne obstoja in da je to le izmišljotina zmaterializiranega socializma. Ali praktično življenje nam dandanes v dovolj žarki luči kaže, da je njih trditev laž in da se razredni boj vedno vrši med različnimi razredi v družbi radi življenjskega obstoja enega ali drugega in ta boj se bo vršil, dokler bodo različni razredi v družbi obstojali. In za ta razredni boj rabi organizacija zopet sredstva in to sredstvo je danes denar. Zato pa mora vsaka razredna strokovna organizacija, katera hoče pravilno odgovarjati svojemu namenu, imeti potrebna sredstva. Ta potrebna sredstva pa mora dati od sebe samo članstvo in nikdo drugi. To je dejstvo, preko katerega se ne more iti. Radi tega mora organizacija urediti svoje poslovanje tako, da člani redno plačujejo svoje prispevke.

Ali sedaj pridemo do najtežjega. Člane pridobiti za organizacijo še ni najtežje. Za neko idejo navdušiti, še tudi gre. Ali ko se pride do njih z zahtevo doprinosu žrtve v obliki plačila prispevkov, se prične zmeda. Da ne bomo komu delali krivice, moramo takoj povdariti, da je sicer precejšen del članov naših strokovnih organizacij, ki se zavedajo svojih dolžnosti napram svoji organizaciji. **Tem vsa čast**. Ali žal, zelo veliko jih je, ki bi imeli radi vse od svoje organizacije, osobito kadar se gre za kakšno važno funkcijo; ali ko je treba prispevek plačati, takrat mu je organizacija predraga, vodstvo organizacije nič ne napravi, ta ali oni se mu je zameril, zato ne ve ali bi še sploh kaj plačal i. t. d. Navadno še tu poseže žena vmes in re-vež je tisti, ki je prišel prispevek pobirati. In taki člani če le morejo kjerkoli izbegavajo plačilo svojega prispevka. Če na primer daje organizacija proste znamke za čas praznovanja, bodo ti prvi, ki se bodo hoteli okoristiti s prostimi znamkami, tudi če so vse šihte napravili. Vemo in priznamo, da je danes težko za denar. Ali če tak član vidi visoko vrednost vsake pare pri prihranku od organizacije, ne vidi pa izgube težkih dinarjev, ki jih vsled svoje malomarnosti izgubi pri podjetju za svoje delo ali pa v gostilni, je to znak, je to znak, da se od daleč ne pojmuje vzvišene naloge svoje organizacije, čeprav se po prslih trka, da je najboljši marksist.

Iz tega žalostnega dejstva je razvidno, da je med članstvom naših strokovnih organizacij, potrebno še mnogo vzgojnega dela za privzgojo požrtvovalnega čuta. Zakaj brez se-tve, ne more biti žetve, in brez požrtvovalnosti za borbo, ne more biti uspehov. Stojimo sicer odločno na stališču enakopravnosti članstva v organizaciji; ali ta enakopravnost pa mora obstojati tudi v čutu enakopravne obveznosti napram svoji organizaciji. Kateri člani se tega zavedajo, so zdravo jedro organizacije, oni pa, ki se do te zavednosti še niso ali nočejo povzpeli, naj vedo, da so kakor vel list na zdravem tlesu svoje organizacije, ki prej ali slej **odpade**.

V NEDELJO DNE 27. JUNIJA t. l.

se je vršila v Zagorju redna seja načelstva ZRJ. Na seji se je podalo 5mesečno poslovno poročilo za tekoče leto, iz katerega je razvidno, da Zveza tudi letos lepo napreduje. Zeleti bi bilo, da posamezne podružnice svojo aktivnost še povečajo. Nadalje se je razpravljalo o položaju rudarjev pri Trb. prem. družbi in mezdnem gibanju rudarjev državnih rudnikov. Sprejeti so bili tozadrevni sklepi, kateri so bili razposlani na podružnice v obliki okrožnice. Podružnična vodstva in članstvo se naj teh navodil točno drži.

TAKŠNIH ODREŠITELJEV DELAVSTVO NE MARA

Ko je svinčena družba v Mežici pozvala nekaj svojih topilničarjev, da gredo v Kraljevo v topilnico priučiti tamkajšnje delavstvo, so se dotičniki pogajali z družbo radi delovnih pogojev. Navzoč je bil tudi predsednik »Narodne strokovne zveze«. Ta je pristal na podaljšanje delovnega časa pri topilnih pečeh in izjavil, da se pri tem še lahko napravi kak »Uebersicht«. Pri tem je tudi izjavil, da sam ne gre zraven. Ko so pa potem pravi delavski zastopniki izvojevali delovne pogoje v prid delavstva, je pa g. predsednik NSZ izjavil, da sedaj gre zraven. Mislimo, da NSZ že ve, zakaj ima tak ugled pri gotovih gospodih.

KRMELJ

Po sklepu kolektivne pogodbe, katera je vsekakor napredek, je zopet nastopilo mrtvilo med našimi rudarji. Šli so zopet v spanje dolenskega hlapca in pravijo, da je tako prav. Gospod so zadovoljni in hlapci tudi. Vendar nekaj jih je pa še tudi med rudarji, ki se z vsem tem ne strinjajo in pravijo, da bodo kljub vsemu držali razredno strokovno organizacijo tako dolgo, da bodo tudi ostali hlapci Jerneji spregledali.

ZAGORJE OB SAVI — SMRTNA NESREČA

V noči od 2.—3. julija t. l. se je v obratu Kotredež rudnika TPD smrtno ponesrečil 43letni rudar Bregar Rudolf s tem, da je padel 43 m globoko v jarek. Pokojni zapuščila ženo in dva nepreskrbljena otroka. Žrtvi dela naj velja naš poslednji pozdrav, njegovi žalujoči družini pa naše najgloblje sožalje.

O p o m b a:

K tej nesreči s tako tragičnim izidom, ne moremo naravnost krivca dokazati. To še posebno iz razloga, ker taki in slični nesrečni slučaj se bodo v rudarstvu še vedno dogajali. Ali za kolikor mogoče omejitev takih nesreč, je pa v prvi vrsti dolžan delavec sam skrbeti s tem, da se pri delu dobro zavaruje. Tu se ne da izgovarjati na pripravljalni sistem; ker kdor je pravi rudar se tega ne ustraši, temveč bo najprvo zavaroval svojo glavo.

Rudarji, delajte tako in videli hoste, da bo manj žrtev.

SANACIJA POKOJNINSKE BLAGAJNE BRATOVSKIH SKLADNIC

S 1. junijem t. l. je stopila v veljavo nova uredba o Osrednjem skladu za sanacijo pasivnih bratovskih skladnic s sedežem v Beogradu. S to novo uredbo se razveljavlja tozadrevna uredba z dne 7. maja 1935 in z dne 20. junija 1936. Nova uredba je vsekakor boljša od prejšnjih dveh, vendar pokojninsko zavarovanje rudarskega in plavžarskega delavstva tudi s to novo uredbo ni rešeno. Mi še končne sodbe ne moremo izreči, ker ne vemo natančno, kakšen bo finančni efekt v obliki dohodkov. Vendar v kolikor moremo ugotoviti na podlagi primerjave v dohodkih in potrebe v izdatkih, bodo sredstva tega sklada komaj krila tekoči primanjkljaj pokojninske blagajne glavne bratovske skladnice v Ljubljani. Kakor hitro se pa število upokojencev zviša in prispevki zavarovancev padejo, je obstoj zavarovanja zopet v nevarnosti. Zato se bodo morali rudarji in plavžarji še energično boriti, predno bodo dosegli res pravo rešitev tega vprašanja. Tukaj bi že morala država priskočiti na pomoč, kakor je to napravila Čehoslovaška, Avstrija in druge države.

30-LETNICA OBSTOJA »ZVEZE RUDARJEV JUGOSLAVIJE«, PODR. V HRASTNIKU

V nedeljo, dne 15. avgusta proslavlja hrastniška podružnica ZRJ 30-letnico svojega obstoja, na kar opozarjamo vse organizacije našega pokreta, na katere apeliramo, da se je po svojih delegatih in gostih udeležijo v čim častnejšem številu.

Spored, kakor vse podrobnosti bomo sporočili pravočasno potom našega časopisa.

Vse organizacije podr. »Vzajemnosti« in ostala delavska društva pa prosimo, da na ta dan ne prireajo svojih prireditev.

Družnost!

Odbor ZRJ, podr. v Hrastniku.

VSEM PODRUŽNICAM ZVEZE RUDARJEV JUGOSLAVIJE V VEDNOST

Opozarjajo se vse podružnice ZRJ, da vsako spremembo radi naročila lista javijo do vsakega 5. v mesecu na centrala ZRJ. — Vse poznejše prijave se ne bodo mogle upo-

števali, ker bo že list oziroma gradivo v tiskarni.

Zveza Rudarjev Jugoslavije Centrala Zagorje.

MONOPOLCI

V ODGOVOR TREM VPRAŠANJEM »DELAVSKE FRONTI«

Ker smo že zadnjič javili, da mi ne bomo odgovarjali na razno demagogijo, ki jo uganjajo voditelji »zelencev«, ampak samo jasno izražanim vprašanjem, odgovarjamo.

Prvi odgovor na njihovo vprašanje bi bil tale: »Pravilnik o penzijah je stopil v veljavo dne 1. aprila 1936. S tem dnem bi morali biti penzionirani vsi delavci in delavke v tovarni, kateri so imeli več kot 35 let službe. Zakaj niso bili in kdo je to zadrževal, da niso bili, naj se gospodje »zelenci« informirajo, kar pri merodajnih gospodih v Beogradu, saj se vedno hvalijo, kako se lepo in dobro razumejo med seboj? Pri nas delavskih voditeljih (rdečih) dobite pa lahko samo tale odgovor: »Zato se niso penzionirali s 1. aprilom 1936 in se tudi še sedaj penzioniranje izvrši šele po treh mesecih, da morajo takorekoč ti delavci in delavke garati v tovarni ta čas še zastoni, ker v penziji in plači ni dosti razlike in tako mora delavec-ka za penzijo, katera ji po pravilniku že zdavnaj pripada, delati zastoni.

Odpravite to nepravilnost vsaj za svoje člane in članice, ker tako silno zastopate interese tobačnega delavstva!

Druge vprašanje: Da se je v tovarni delalo samo pet dni v tednu, je pa popolnoma naraven pojav. Ker se je ukinil v Beogradu kredit za našo tovarno, bi se pač moralo delavstvo ali odpuščati, ali pa delati manj dni v tednu (seveda po »Pravilniku o penzijah« bi se moralo že zdavnaj s 1. aprilom 1936 penzioniranje izvršiti in ne bi bilo treba, ne eno ne drugo, pač pa doslužnim delavcem dati zasluženi pokoj). Mi smo zaenkrat pristali na to, da se toliko časa dela po pet dni, dokler ne bodo stari delavci penzionirani, da ne bi bilo potrebno metati mladih delavcev in delavk na cesto, kot so nekateri v svoji nezavednosti skoraj direktno zahtevali z obrekovanjem naše organizacije.

Končno je pa glavnemu delavskemu zapuščniku minister g. Krek po svojem šefu pisarne odgovoril na takratno našo intervencijo, da je na Upravi Monopola dobil odgovor, da se bo stvar uredila, čim bo to mogoče ali zaenkrat se ne da ničesar doseči in da moramo nekoliko potrpeti!

Naš odgovor na vprašanje pa je: Kdo je kriv tolike birokracije. Mesto, da se je najprvo stare delavce penzioniralo, kakor je predvideval »Pravilnik«, se je najprej znižal kredit za plače delavstva! Premisljajte in če je količkaj poštenosti še v Vas in če ne zastopate kapitala, boste priznali naše mišljenje o tej stvari.

Tretje vprašanje je pa logična posledica prvih dveh vprašanj. Če je delavstva preko 250 manj zaposlenega, dela pa toliko, da ga niso mogli več urediti vsi gg. šefi z g. ravnateljem na čelu, dasi so z vsemi močmi in svojo prakso skušali to doseči, pa ni šlo, ker je bilo dela — skoraj bi rekli — več naloženega za izdelat kot pa preje, ko je bilo 250 delavcev več zaposlenih, je nastala logična posledica. Najeti je treba vsaj 50 delavk, da bi se to delo izvršilo.

Sedaj nam pa povejte, ali si štejete to v kolosalen uspeh, da nas mora sedaj 700 delavcev toliko narediti kot preje 900?

Zakaj ne intervenirate pri Vaših pokroviteljih, da se vzame za vsakega vpkokojnega nov delavec v službo? Ali ti Vaši gospodje nimajo moči to doseči ali nočejo? Vprašajte se vi, nam je popolnoma znano njihovo in Vaše mišljenje.

Ob tej priliki vas še na nekaj opominjamo, ker se tega mogoče ne zavedate ali pa se, pa izkoriščate nevednost vam udanega ljudstva!

Pišete, da naš savez nima pravice, sam zastopati monopolskega delavstva, ali ste že pozabili, da so vaši predstavniki podpisali spomenico, v kateri piše, da naj se izda »Pravilnik o plačah«, kakršnega je izdelala anketa monopolskih delavcev v Beogradu in katero so predali delegati Delavske zbornice v Beogradu in Saveza radnika-ca monopolskih preduzeća i p. h. u Jugoslaviji. — Sami ste se podpisali in sedaj tega ne priznate ali pa ste zato pozabili, ker sta tudi takrat vaša »Fronta« in »Slovenec« pozabila to napisati oziroma sta namenoma izpustila.

Ne morete se izviti, da vas je kdo silil na podpis, ali da vaša zastopnika nista znala brati — saj smo skupno delali to spomenico in skupno odposlali priporočeno vsem merodajnim faktorjem, pa še do danes nismo prejeli drugega odgovora kot od našega Saveza in Delavske zbornice v Beogradu.

Zakaj ne primate vaših pokroviteljev glede »Plačilnega pravilnika«!

Vedno vpijete, rdeči so ga nazaj poslali, dasi ga imamo še vedno v svoji pisarni v arhivu spravljenega, vsakomur na vpogled, tudi vam, če hočete, ker ste nekoč izjavili, da se je izgubil.

Sicer smo vam pa že enkrat objavili, da smo mi in še celo pozneje vi z nami zahtevali večje plače, kot so bile predvidene v osnutku. Nikdar pa nismo rekli, da gospodje ne smejo izdati našega ali pa vsaj kompromisnega »Pravilnika«.

Seveda, če bo izšel izboljšani »Pravilnik«, boste pa zopet vi vpili po tovarni, da imate edine zasluge za izboljšanje.

Ali še veste, da je vaša predsednica (od prejšnje organizacije) l. 1928. zahtevala kakršenkoli »Plačilni pravilnik« z besedami: »Bomo pa potlej raztrgano marelo flikali — samo da jo imamo.« Zakaj je niste zaflikali — pustili ste, da so nam vzeli plačanje praznikov (preje smo imeli vsi plačane, ne

samo I. in II. kategorija), zakaj nam ne vrnejo vzeti 10 odst. in zakaj nam odtrgujejo od plače še po 4, 1 in 0,5 odst. itd.

Zakaj ne flikate marele vsaj sedaj, ko imate po vašem vso moč v rokah?

Delavstvo, ali se ti odpirajo oči, da samo hvalisanje, kakršno vrši po tovarni par zaslepljenih »zelencev«, še ne bo prizanalo izboljšanje, ker jim gospodje, kot izgleda, ne stoji dovolj ob strani.

Pravite, da »rdeči« propadajo, da naša beseda nič ne velja, na drugi strani pa pravite, da smo tako močni, da se nas še Monopolska uprava boji ter ne izda novega pravilnika o plačah, samo zato, ker ga nočemo.

Vsaj logično bodite ter ne imejte sami sebe v svoji razburjenosti za norca. Vsaj mi vam ne moremo pomagati, če tako slabo vodite svojo organizacijo, da Vas obišče na občnem zboru samo 29 članov, drugo gre pa raje domov, če je sploh še kaj?

Tudi ne moremo pomagati, da so ostali že po enem letu siti vaših klobasarij o »rdeč-karih in marksistih« itd., ter grejo raje domov, kjer ne slišijo nič kaj ste naredili, ampak samo udrihanje po večini delavstva.

Končno pa razumemo delavstvo, če je prav vaše članstvo, da vas ne mara poslušati, ker je sprevidelo, da delegacija, katera je šla od vas v Beograd, ni niti vedela, da se je treba obrniti v delavskih vprašanjih na referente za radniška pitanja (takole je, ker ne morete razumeti srbskih besed, saj dovolj jasno povedo) za splošna vprašanja na »opšte odelenje«, kakor tudi glede plač itd. ne pa na načelnika za nepredelani tobak, kajti ta je merodajen za južne brate (po vašem), kateri pridelujejo tobak ne pa predelujejo.

Seveda, ko pa pridejo domov, pa pravijo, da so bili pri samem g. gen. direktorju. Sedaj smo pa zopet mi vsega krivi, ker smo se zavzeli za resnico! Lepa ta šola in dober učitelj, ki vas tako učil!

Mislimo pa, da ni Kristus zato učil resnice in zanjo umrl, da jo vi potvarjate samo zato, da je delavstvo med seboj sprto.

Za danes dovolj, ker vemo, da tudi sam Kristus ni mogel spreobrniti pismarjev in farizejev.

KOVINARJI

ŽIVLJENJE V NAŠIH PODRUŽNICAH

v Sloveniji je zelo poživelo. Ta živalmost je v zvezi s konjunkturo, ki je skoraj v vseh kovinskih podjetjih. Navedli bomo na kratko poročilo iz naših podružnic.

Ljubljana — Strojne tovarne in livarne, izgleda, da so prebrodile najhujšo krizo. Podjetje bi bilo polno zaposleno, če ne bi imelo težkoče z nabavo sirovin. Sodišče je podjetje postavilo pod prisilno upravo in za prisilnega upravitelja imenovalo ing. Birka. Upamo, da bo to podjetje to konjunkturo izrazilo in se postavilo na trdnjeje noge.

Delavstvo tovarne žic in žičnikov J. Globotschnigg je v mezdnem gibanju in kakor vse izgleda, bo prišlo v kratkem do razprave o predloženih kolektivni pogodbi. Delavstvo je trezno in disciplinirano.

Guštanj. Vršili so se sestanki naših članov. Organizacija napreduje, ker so se sodrugi odločili, da delajo po sekcijah. Najmočnejša in najbolj disciplinirana je sekcija javlarne, ki jo vodi s. Schmidhofer. Zeleti bi bilo, da jo sekcije iz drugih obratov železarne posnemajo. To je nujno potrebno sedaj, ko smo v mezdnem gibanju. Prva razprava za sklenitev kolektivne pogodbe se je vršila 25. junija 1937. Razprava se bo nadaljevala koncem julija, ko bodo zaupniki zbrali potrebne podatke o plačah, na uro, akordu in premijah. — Želim, da se vse delavstvo Jeklarne grofa Thurna zaveda svojega položaja in da pomagajo svojim zaupnikom izvršiti težko in odgovorno nalogo, kajti kolektivna pogodba mora stopiti 1. avgusta 1937 v veljavo.

Sv. Lovrenc na Pohorju. Kovači tovarne kos in srpov Kieffer so na delu, da si zboljšajo svoje delovne pogoje.

Kamnik. Delavstvo tvornice »Titan« je postavilo podjetju zahtevo po zvišanju plač za 6%. Po večkratnih pogajanjih je podjetje pristalo na 3% zvišanje plač. Delavstvo naj se pa pri tej priliki zaveda, da ima samo toliko uspeha v kolikor ima moči.

Maribor. Podružnica bi lahko bila aktivnejša. Pripravljala se osnutek kolektivne pogodbe za delavstvo zaposleno pri »Splošni stavbeni družbi«.

Štore. Delavstvo »Železarne« se pripravila na mezdno gibanje. Pri tem mezd-nem gibanju sodeluje II. rudarska skupina.

Celje. Gibanje Cinkarniškega delavstva je zelo živahno in se tudi pripravila na regulacijo plač. Delavstvo zaposleno v »Ap-neniku« se pritožuje čez slabe higijske in varnostne naprave v tem podjetju. Naprošena je Inspekcija dela, da obrat pregleda in odredi, da se ti nedostatki odpravijo.

Lesce. Podružnica je imela v nedeljo, dne 4. t. m. svoj redni letni občni zbor. Izvoljen je bil stari odbor. Občnemu zboru je prisostvoval zastopnik Oblastnega tajništva in s. Flik za kovinarsko podružnico na Jesenicah.

KAMNIK — NEMILA USODA

nam je iz naše srede ugrabila v najlepšem cvetu mladosti, našega prijatelja in sodruga Česen Ivana. Bil je marljiv in priden tako drugod, kakor v pokretu podružnice SMRJ.

V nadi na boljše bodočnost se je odzval vabilu tov. »Titan« za zbirbo v tov. OLT v Osijek. Ali že v teku prvega meseca službe v Osijeku je po nesrečnem naključju našel smrt v hladnih valovih Drave. Pripeljan je bil na svoj dom v Kamnik, od koder se je vršil pogreb na Zale. Na zadnji poti ga je spremljalo delavstvo tov. »Titane«, deputacija podružnice SMRJ v Kamniku in drugih društev ter mnogo pri-

jateljev in znancev iz daljne in bližnje okolice z mnogimi vencii in šopki. Ob odprtem grobu se je v imenu SMRJ podružnice Kamnik z lepimi besedami poslovil s. Šturm Anton. Sodrugi in sodružice ga bomo ohranili v najlepšem spominu.

ZAHVALA.

SMRJ podružnica v Kamniku naj prejme našo toplo zahvalo za pozornost, ki ste nam jo posvetili ob smrti Ivanovi, za lep venci in tolažilne besede sodruga Šturma ob grobu.

Družina Česen-ova.

STROJNIKI

STROJNIKI IN KURJAČI DNE 23. JUNIJA t. l.

se je vršila ekskurzija strojnikov in kurjačev, katero sta priredila pododborna naše sekcije v Ptuj in Mariboru v tovarni Hutter in drug. Tem potom se zahvaljujemo vodstvu tov. Hutter ter g. ing. Čopiču za dovoljenje vstopa v podjetje, oziroma za razna pojasnila, katera nam je izkazal.

Predlog naše kolektivne pogodbe leži sedaj pri Zvezi industrijcev v Ljubljani. Apeliramo na Zvezo industrijcev ter na naše delodajalce, da ne zavlačujejo pogajanj naših predlogov, ker je skrajni čas, da uredimo sporazumno naše zahteve, katere so popolnoma upravičene. Saj so cene življenjskih potrebščin poskočile preko 40%. Družini je potrebna hrana in mladini izobrazba. Hočemo, da bude naše delo plačano tako, da bomo lahko preživljali naše otroke, da bodo postali ko dorastejo res zdravi in dobri državljani. Vse kolege pa pozivamo, kateri so v zaostanku na članarini, da redno vrše svoje obveznosti za svoje strokovne organizacije, ker je redni in disciplinirani člani lahko pribore sebi in svojem boljše življenje. V organizaciji je moč.

Sekcija strojnikov in kurjačev v Ljubljani.

ŽIVILCI

LJUBLJANA

Mesarski pomočniki se nahajajo v mezdnem gibanju in izgleda, da bo prišlo do stavke, ker se mojstri protivijo sklenitvi kolektivne pogodbe. V kratkem se vrši zadnja poravnalna razprava na magistratu in če tedaj ne pride do sporazuma, bodo pomočniki ustavili delo. Posledice bo nosil seveda odbor mojstrov, v načelu pa njihov predsednik, v katerem mislimo, da ni zadosti predsedniške kvalifikacije...

PEKI V LJUBLJANI

se tudi pripravljajo za obnovitev kolektivne pogodbe, ker sedanja v septembru poteče. Omejitev nočnega dela v pekarnah je tudi bolj na papirju. Oblast, ki je za to postavljena, da nadzira pekarnice, vrši sicer svojo dolžnost, vendar bolj po »polževo«, je pa vendar izvedla že kar dve nočni kontroli in kaznovala (bolj po bratovsko) zalotene kršitelje. Izgleda, da bo naredboda-vec vendar le zadoščen, kakor tudi pekovski pomočniki, če bo oblast vsakega kršitelja in vsakokrat kaznovala podvojeno, ker bo stalno podvojena kazen dosegla skoro vrhunec, potem bo pa — arest, pred katerim pa imajo tudi dolinarji in vsi pekovski mojstri — rešpekt!

USLUŽBENKE JAVNE KUHINJE

v Delavski zbornici v Ljubljani so imele dva skupna izleta, enega v Domžale, drugega pa v Kamniško Bistrico. Tako je tudi prav, saj so ga zaslužile. Zeleti pri njih je le več zavednosti. Upravi kuhinje pa našo zahvalo, ki je te izlete omogočila.

PEKI V KRANJU

so se tudi prebudili in popravljajo svojo zanemarjenost napram organizaciji. Polagoma bo prišlo vse delavstvo do pripricavanja, da brez močne strokovne organizacije in zavednosti ni obstoja za delavca in da se tudi naredbe in uredbe ne izvajajo same od sebe, če jih ne bo delavstvo samo izvajalo in branilo.

Trdi kakor jeklo pa so naši sodrugi pekovski pomočniki na Jesenicah, katere ne omaja vsak vetrič. Imajo, seveda v neposredni bližini kovinarje, zato vedo ceniti enotnost delavskega razreda in organizacijo. In, to je tudi pravilno, saj čuvajo s tem le samega sebe. Tudi na Jesenicah se še ne izvaja uredba o omejitvi nočnega dela v pekarnah. Gospod nam dr. Marko Natlačen nam je povedal, da je dal vsem merodajnim oblastim, torej tudi Jeseniškemu policijskemu komisarijatu, poseben nalog, ko imajo nalog, da to uredbo uveljavijo. Mislimo, da ne bo potreba še posebne deputacije na jeseniške merodajne?

Tome.

BRIVCI

BRIVCI SO IMELI

27. junija 1937 svoj kongres v Zagrebu. Pordobno o tem bo poročal s. Vinkovič in Pavešič, ki sta se kot delegata ljubljanske podružnice tega kongresa udeležila.

DELAVSKO KULTURNO DRUŠTVO »VZAJEMNOST«

v Dobrunjah, priredi 25. julija ob 15. uri popoldan vrtno veselico na vrtu g. C. Gašperlina na Fiškovcu-Vevčah.

Vse ljubljansko in okoliško delavstvo se vabi, da pohiti na to prireditev, da se sodružno zabavamo n spoznamo med seboj. Družnost!